

APSTIPRINĀTS
ar SIA "Rīgas ūdens" valdes 12.04.2023.
lēmumu (protokols Nr.2.4.1/2023/24)

SIA "RĪGAS ŪDENS"

**ZIŅOJUMS PAR LĪGUMA IZPILDI
ŪDENSSAIMNIECĪBAS SABIEDRISKO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANĀ
2022.GADĀ**

Rīga, 2023

Saturs

ZIŅOJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	5
1. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KVALITĀTES IZVĒRTĒJUMS.....	7
Pakalpojumu pieejamība	7
Ūdenssaimniecības infrastruktūra	8
1.1. PAKALPOJUMU APJOMI.....	8
Ūdens realizācijas apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem	9
Ūdens nodrošināšana brīvkrānos, strūklakās, ugunsdzēsības hidrantos, kā arī saistībā ar citiem Pašvaldības dotajiem uzdevumiem	10
Notekūdeņu apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem	11
1.2. DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE UN KVALITĀTES RĀDĪTĀJU IZMAIŅAS, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO.....	12
Ūdens sagatavošana un ūdens kvalitāte pēc ūdens sagatavošanas	12
1.3. NOTEKŪDEŅU KVALITĀTE UN NEKAITĪGUMS APKĀRTĒJAI VIDEI, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO	13
Notekūdeņu kvalitāte	13
Dabas resursu nodokļu maksājumi	13
1.4. ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS UZTURĒŠANA, AVĀRIJU UN REMONTDARBU SKAITS....	14
Ūdensapgādes sistēmas	14
Kanalizācijas sistēmas.....	14
1.5. ŪDENS APGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMU AVĀRIJU NOVĒRŠANAS PASĀKUMI	15
Veiktie pasākumi bojājumu novēršanas operativitātei.....	15
Vidējais bojājumu novēršanas termiņš	15
1.6. ŪDENS ZUDUMU APJOMS	15
Ūdens zudumi un nerealizētais ūdens daudzums	15
Novecojušie un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošie ūdens sadales tīkli	16
1.7. REALIZĒTIE PROJEKTI UN PASĀKUMI PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS IETVAROS.....	17
Nozīmīgākie realizētie projekti.....	17
ES KF 4.kārta	17
ES KF 5.kārta un ES KF 6.kārta	18
Ģeogrāfiskās informācijas sistēma	19
Patēriņa uzskaite	19
1.8. KLIENTU APKALPOŠANA	20
Komunikācija un saziņa	20
Klientu sūdzības.....	21
Klientu apmierinātības pētījums	21
1.9. KOMPETENTO PĀRBAUDES INSTITŪCIJU KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU, IZTEIKTO AIZRĀDĪJUMU UN SŪDŽĪBU SKAITS.....	22
VVD pārbaudes	22

2. BŪTISKĀKIE ŠĶĒRŠĻI, KAS KAVĒJUŠI PAKALPOJUMU SNIEGŠANU AUGSTĀ KVALITĀTĒ	23
Novecojušie ūdenssaimniecības tīklu posmi	23
Ūdensvadu cauruļvadu jaudas pret patēriņa apjomu izmaiņām radītās sekas	23
Resoru ūdenssaimniecības infrastruktūra	23
3. PAREDZĒTIE UZLABOJUMI ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANĀ.....	23
Ūdensapgādes kvalitātes un drošības nodrošināšana, infrastruktūras tehniskā stāvokļa uzlabošana ..	23
Iekškvartālu tranzīta vadu likvidācija	24
4. NOZĪMĪGI NOTIKUMI PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PERIODĀ	25
4.1. Izmaiņas ūdensapgādes pakalpojumu tarifā	25
4.2. Priekšlikums ūdenssaimniecības tarifu noteikšanas metodikas pārskatīšanai	25
4.3. Līdzfinansējums iedzīvotājiem KF projektos	25
4.4. Brīvkrāņu programma pilsētvidē	26
4.5. Pierīgas pašvaldību notekūdeņu aglomerācijās attīstība	26
4.6. Līdzdalība ūdenssaimniecības nozares politikas veidošanā	27

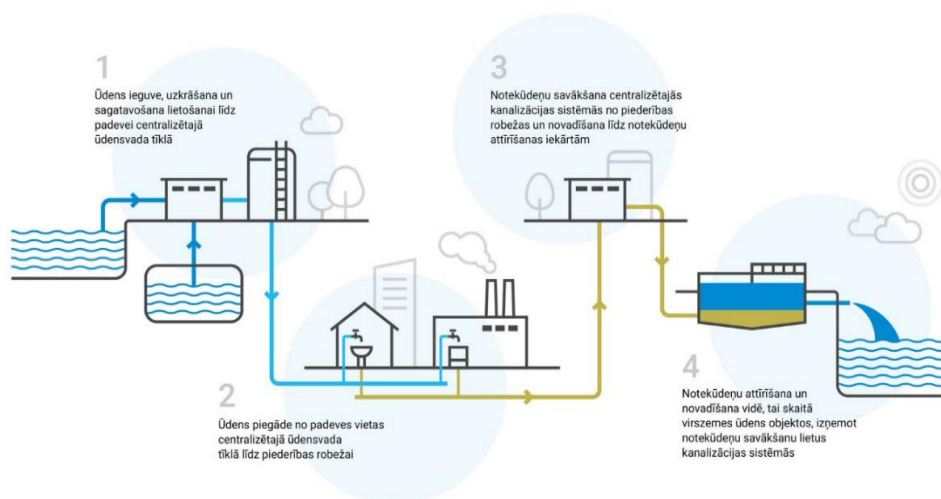
ZIŅOJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Skaidrojums
AŪKKL	Apvienotā ūdens kvalitātes kontroles laboratorija
BASD	Bioloģiskā attīrīšanas stacija "Daugavgrīva"
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSPS	Centralizētā spiediena paaugstināšanas stacija
ES KF 4K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta"
ES KF 5K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5.kārta"
ES KF 6K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6.kārta"
ĢIS	Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PTAC	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
SELP	Smaku emisijas limitu projekts
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD	Valsts vides dienests

IEVADS

Pamatojoties uz Rīgas domes 10.07.2019. lēmumu Nr.2446 "Par līguma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu noslēgšanu ar SIA "Rīgas ūdens"", Rīgas pilsētas pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) un SIA "Rīgas ūdens" (turpmāk – Rīgas ūdens, Sabiedrība vai uzņēmums) 24.07.2019. noslēdza līgumu Nr.RD–19–756/lī par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – Līgums). Atbilstoši Līgumam Sabiedrība nodrošina šādus ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus (turpmāk – Pakalpojumi) Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā:

- ūdens ieguve, uzkrāšana un sagatavošana lietošanai līdz padevei centralizētajā ūdensvada tīklā;
- ūdens piegāde no padeves vietas centralizētajā ūdensvada tīklā līdz piederības robežai;
- notekūdeņu savākšana centralizētajās kanalizācijas sistēmās (izņemot notekūdeņu savākšanu lietās kanalizācijas sistēmās) no piederības robežas un novadīšana līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
- notekūdeņu attīrīšana un novadīšanā vidē, tai skaitā virszemes objektos.

1.attēls. SIA "Rīgas ūdens" sniegtie ūdenssaimniecības sabiedriskie pakalpojumi

2022.gadā SIA "Rīgas ūdens" vadīja valde šādā sastāvā:

- Dagnija Kalniņa, valdes priekšsēdētāja (līdz 12.01.2022);
- Krišjānis Krūmiņš, valdes priekšsēdētājs sākot no 13.01.2022.;
- Normunds Zvaunis, valdes loceklis.

2022.gadā Sabiedrības padome strādāja trīs padomes locekļu sastāvā:

- Māris Kleinbergs, padomes priekšsēdētājs (līdz 22.02.2023.);
- Dace Ljusa, padomes locekle;
- Tālis Juhna, padomes loceklis.

Sabiedrība 2022.gadā ir nodrošinājusi Sabiedrisko pakalpojumu līgumā noteikto ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, dzeramā ūdens kvalitātes prasību izpildi un veikusi virkni pasākumu Sabiedrības infrastruktūras, tehnoloģiskās attīstības, klientu apkalpošanas un pakalpojumu sniegšanas attīstības un efektivitātes uzlabošanas jomā.

Ar Rīgas domes 07.07.2021. lēmumu Nr.720 "Par Rīgas pilsētas pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu SIA "Rīgas ūdens"" ir noteikts uzņēmuma vispārējais stratēģiskais mērķis:

Nodrošināt un sniegt kvalitatīvus un uzticamus ūdenssaimniecības pakalpojumus, nodrošināt ilgtspējīgu un drošu Rīgai nozīmīgo ūdens resursu izmantošanu un stratēģiski svarīgās infrastruktūras pārvaldību, kā arī veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos ūdens piesārņojuma novēršanā.

Ar Rīgas domes 06.10.2021. lēmumu Nr.938 "Par SIA "Rīgas ūdens" specifisko nefinanšu mērķu noteikšanu", uzņēmumam noteikti specifiskie nefinanšu mērķi ūdenssaimniecības politikas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas jomā īstenošanai, kas izriet no Sabiedrībai noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem, un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu:

- *attīstīt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu izmantošanu, uzlabojot to pieejamību un palielinot iedzīvotāju pieslēgumu īpatsvaru, tā nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi, samazinot vides piesārņojumu un veicinot Eiropas Savienības direktīvu prasību izpildi ūdenssaimniecības jomā;*
- *veicināt notekūdeņu apsaimniekošanas ilgtspēju, uzlabojot notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti un efektivitāti, mazinot klimata pārmaiņu ietekmi un negatīvo ietekmi uz vidi;*
- *nodrošināt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājus ar nepārtrauktiem un drošiem pakalpojumiem, uzlabot klientu apkalpošanas kvalitāti, līdzsvarojot vides aizsardzības, dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas, sabiedrības dzīves vides un ekonomiskās intereses;*
- *uzlabot stratēģiski svarīgās sabiedriskās ūdenssaimniecības infrastruktūras pārvaldību, modernizējot tehnoloģiskos procesus un infrastruktūru, pēc iespējas saglabājot "zaļo" infrastruktūru ūdenssaimniecības infrastruktūras pārbūves laikā, paaugstinot procesu efektivitāti un energoefektivitāti un palielinot dabas resursu izmantošanas lietderību;*
- *stiprināt kapacitāti pētniecības, attīstības un digitalizācijas jomā, tai skaitā pēc iespējas līdzdarbojoties viedpilsētu risinājumu un inovāciju ekosistēmas projektos, kā arī sadarbojoties ar pašvaldību centralizētu IKT risinājumu izstrādē, ieviešanā un atvērto datu nodrošināšanā;*
- *paaugstināt darbinieku kvalifikāciju, motivāciju un darba vides kvalitāti;*
- *veicināt sabiedrības izpratni par vides saudzēšanu un ūdenssaimniecības nozari, tai skaitā veicinot "zaļo" domāšanu un vidi saudzējošu dzīvesveidu ūdenssaimniecības jomā, iesaistot vides problēmu risināšanā, atbalstot un veicinot "krāna" dzeramā ūdens lietošanu, uzlabojot sabiedrības izpratni par uzņēmuma lomu vides aizsardzībā.*

Ziņojums sagatavots un strukturēts atbilstoši Līguma 2.10.punkta nosacījumiem iesniegšanai Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā, kā arī izskatīšanai SIA "Rīgas ūdens" kārtējā dalībnieku sapulcē un Sabiedrības padomē atbilstoši Rīgas domes 21.08.2020. Iekšējo noteikumu Nr.4 "Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība" prasībām. Kā arī Ziņojumā sniegts pārskats par vairākiem Rīgas ūdens ieskatā būtiskiem uzņēmuma darbības virzieniem, kuri izriet no Rīgas domes noteiktajiem finanšu un nefinanšu mērķiem. Detalizēta atskaite par mērķu izpildei noteikto rezultātīvo rādītāju sasniegšanu pārskata gadā tiek iesniegta Sabiedrības padomei un dalībnieku sapulcei. Minētās atskaites kopsavilkums arī tiek publicēts Sabiedrības tīmekļa vietnē.

Par 2022.gada darbības rezultātiem Rīgas ūdens sagatavos Finanšu pārskatu, Ilgtspējas pārskatu (Nefinanšu ziņojumu) un Korporatīvās pārvaldības ziņojumu, kuri kopā ar Līguma izpildes pārskatu sniedz visaptverošu priekšstatu par Rīgas ūdens darbību 2022.gadā. Minētie pārskati pēc to izskatīšanas dalībnieku sapulcē būs pieejami uzņēmuma mājaslapā www.rigasudens.lv.

1. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KVALITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Pakalpojumu pieejamība

Atbilstoši PMLP informācijai par deklarētajiem iedzīvotājiem Rīgā 2022.gadā, centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi uz 31.12.2022. bija pieejami 98,08 % Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas iedzīvotāju, savukārt centralizētie kanalizācijas pakalpojumi 98,01 % Rīgas pilsētas notekūdeņu aglomerācijas teritorijas iedzīvotāju. Prasības centralizētās kanalizācijas sistēmu izveidošanai noteiktas Ministru kabineta 22.01.2002. noteikumos Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī". Saskaņā ar minētajiem noteikumiem centralizētas kanalizācijas sistēmas izveidojamas apdzīvotām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (turpmāk – aglomerācija). 2017.gada 15.decembrī Rīgas dome pieņēma lēmumu Nr.631 "Par Rīgas pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas teritoriju", nosakot, ka 2012.gadā noteiktās Rīgas pilsētas aglomerācijas robežas tiek paplašinātas, iekļaujot Imantas ziemeļrietumu daļu, Berģu dienvidu daļu (Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā) un Beberbeķus.

Pastāv atsevišķas pilsētas apkaimes, to daļas vai atsevišķas ielas, kurās pakalpojumi nav pieejami. Centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi nav pieejami un laika posmā līdz 2024.gadam nav plānots tos nodrošināt divās no Rīgas apkaimēm, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 1000 iedzīvotājiem – Dārziņos (iedzīvotāju skaits: 3735; platība: 434,8 ha) un Trīsciemā (iedzīvotāju skaits: 1195; platība: 1131,9 ha)¹. Ņemot vērā, ka Sabiedrība 2019.gadā izbūvēja ūdensvadu no Vecmīlgrāvja uz Jaunciemu, lai Jaunciema ūdensapgādes sistēmu pieslēgtu pie Rīgas centralizētās ūdensapgādes sistēmas, šobrīd ūdensapgādes pakalpojumi Trīsciemā ir pieejami tikai Jaunciema gatvē, kā arī tiek nodrošināta iespēja ūdensapgādes tīklu attīstībai Trīsciemā.

2018.gadā Sabiedrība un CFLA ir noslēgusi līgumu par ES KF 5K īstenošanu – ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu Imantas ziemeļrietumu daļā un Beberbeķos, kā arī Berģu dienvidu daļā, un 2021.gadā Sabiedrība un CFLA noslēdza līgumu par ES KF 6K īstenošanu – ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu Teikā, Ziepniekkalnā, un Imantā – Nīcas ielas un Vārves ielas rajonos un Imantas līnijās. Ūdenssaimniecības pakalpojumi nav pieejami vai arī ir pieejami daļēji arī atsevišķās šādu Rīgas apkaimju daļās: Kīpsalā, Atgāzenē, Ķengaragā, Šķīrotavā, Dreiliņos, Teikā, Čiekurkalnā, Vecmīlgrāvī (atsevišķās ielās nav pieejama kanalizācija), Pētersalā – Andrejsalā (kanalizācija nav pieejama atsevišķiem objektiem), Jaunciemā (ūdensapgāde un kanalizācija pieejama tikai daudzdzīvokļu ēkām), Mangaļsalā, kā arī atsevišķos pašvaldības teritorijas rajonos (apkaimēs) ar iedzīvotāju skaitu mazāku par 1000 iedzīvotājiem – Suži, Voleri, Buļļi, Mūkupurvs, Kleisti, Spilve, Salas.

Blīvi apdzīvotā Mangaļsalas teritorijas daļa nav iekļauta Rīgas notekūdeņu aglomerācijā un tajā funkcionē lokālās kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas, kas ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem galvenokārt nodrošina esošo daudzstāvu apbūvi. Attīrīšanas ietaises, tehnoloģiskās iekārtas un liela daļa ūdenssaimniecības tīklu ir tehniski nolietotojušies, kritiskā stāvoklī un nenodrošina nepieciešamās vides aizsardzības prasības un ir tehniski un ekonomiski pamatoti pievienot to Rīgas notekūdeņu aglomerācijai. Ar Rīgas domes 24.08.2022. lēmumu Nr.1819 "Par atšķirīgu dividendēs izmaksājamo SIA "Rīgas ūdens" peļņas daļu periodā no 2021. līdz 2024.pārskata gadam" Sabiedrībai ir noteikts samazināts dividenžu apjoms, lai rastu iespēju novirzīt finanšu līdzekļus Mangaļsalas notekūdeņu aglomerācijas ūdenssaimniecības sistēmas attīstības projekta realizēšanai. Projekta norise plānota periodā līdz 2025.gadam, 2023.gadā ir uzsākta tīklu projektēšana.

¹ <https://apkaimes.lv/statistika/iedzivotaju-skaitis/>; <https://apkaimes.lv/statistika/platiba/>

Ūdenssaimniecības infrastruktūra

Sabiedrības ūdenssaimniecības infrastruktūra uz 31.12.2022.:

- Dzeramā ūdens sagatavošanas ietaises “Daugava” un “Baltezers”;
- **17** ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu stacijas;
- **6** ūdensgūtnes;
- **1515** km ūdensvada tīkli;
- **5** ūdens rezervuāri;
- **85** kanalizācijas sūkņu stacijas;
- **1251** km kanalizācijas tīkli;
- Bioloģiskās attīrīšanas stacija “Daugavgrīva”.

Rīgas pilsētas ūdensapgādei nepieciešamais ūdens daudzums tiek iegūts sešās pilsētas nozīmes ūdensgūtnēs, kas iedalāmas divās grupās:

- ūdensgūtnes, kas kā ūdens avotu izmanto virszemes ūdeni – ūdens stacija “Daugava”;
- ūdensgūtnes, kas izmanto pazemes ūdens krājumus – “Baltezers”, “Baltezers–1”, “Baltezers–2”, “Zaķumuiža”, “Remberģi”.

Rīgas kanalizācijas sistēmā savāktu notekūdeņu attīrīšana tiek veikta Rīgas pilsētas ziemeļrietumu daļā – Bioloģiskās attīrīšanas stacijā “Daugavgrīva”.

Sabiedrība, sniedzot ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus, nodrošina:

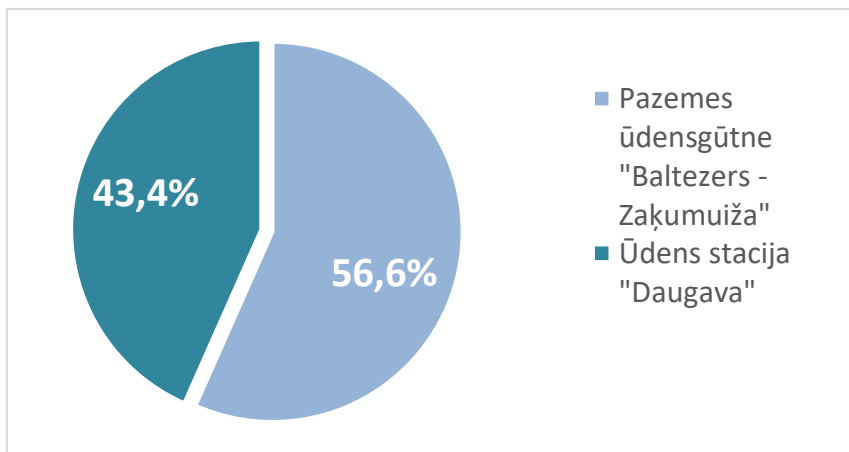
- pakalpojumu atbilstību noteiktām kvalitātes un vides aizsardzības prasībām, tehniskajiem noteikumiem, standartiem un noslēgto līgumu ar pakalpojumu lietotājiem nosacījumiem;
- dzeramā ūdens kvalitāti un notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem tiesību aktiem un ES tiesību normās noteiktajām prasībām;
- ūdens kvalitātes un kvantitātes saglabāšanu ūdensgūtnēs savas kompetences ietvaros;
- vides aizsardzības un ūdens resursu ekonomiskas izmantošanas jautājumu risināšanu savas kompetences ietvaros;
- ūdens monitoringa veikšanu atļaujās un normatīvajos tiesību aktos paredzētajos gadījumos un kārtībā;
- ūdenssaimniecības attīstības projektu izstrādi un realizēšanu savas kompetences ietvaros, veicot attiecīgu ES direktīvu ieviešanu.

1.1. PAKALPOJUMU APJOMI

Sabiedrība nodrošina ūdenssaimniecības pakalpojumus klientiem Rīgas pilsētas teritorijā, kā arī atsevišķiem klientiem blakus esošajās pašvaldību teritoriju daļās – Ādažu, Ropažu (Garkalnes, Stopiņu novads līdz 2020.gada Administratīvi teritoriālajai reformai), Mārupes un Ķekavas novadā. Starp šiem klientiem ir arī vairāki ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji, kuri ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem nodrošina savus klientus Pierīgas pašvaldībās.

2022.gadā centralizētajā ūdensvada tīklā tika padoti 35 788 tūkst. m³ ūdens.

2022.gadā 56,6 % pilsētai padotā ūdens tika iegūti no pazemes ūdensgūtnēm un 43,4 % – no virszemes ūdensgūtnes (2.attēls).

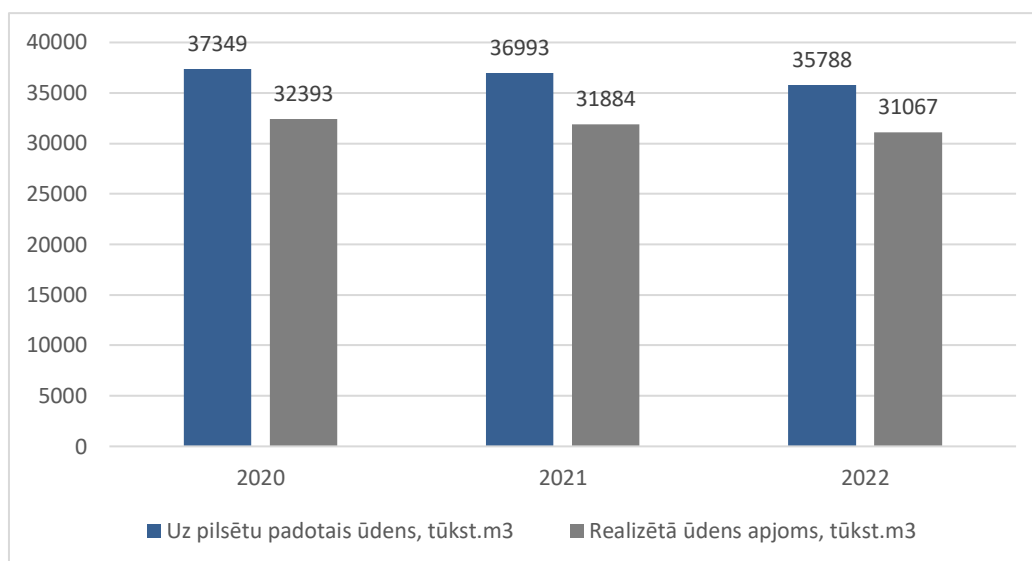

2.attēls. Iegūtā ūdens sadalījums 2022.gadā no pazemes un virszemes ūdensgūtnēm

Ūdens realizācijas apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem

Rīgas ūdensvada tīklā 2022.gadā kopumā padoti 35 788 tūkst. m³ ūdens, ūdensapgādes pakalpojumu realizācijas apjoms – 31 067 tūkst. m³. BASD kopumā attīrīti 48 121 tūkst. m³ notekūdeņu, tai skaitā no klientiem saņemtais notekūdeņu daudzums (kanalizācijas pakalpojums) – 36 558 tūkst. m³.

Padotā ūdens un realizētā ūdens apjomi redzami 3.attēlā.

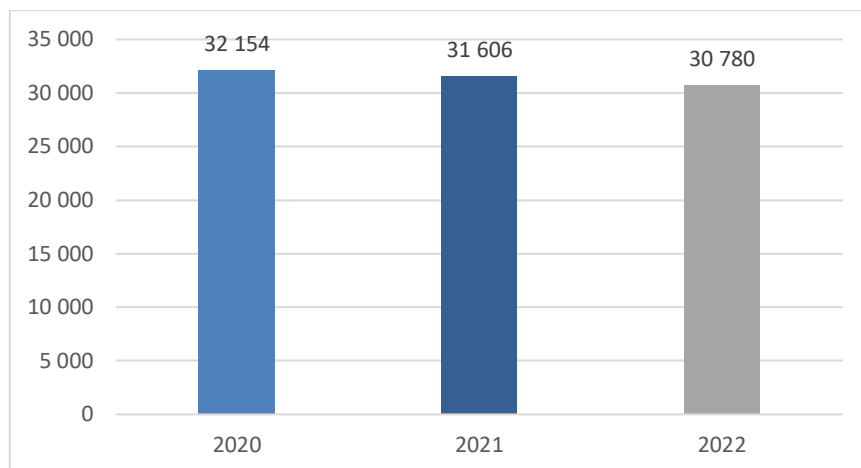

3.attēls. Padotā un realizētā ūdens apjoms 2020. – 2022.gadā, tūkst. m³

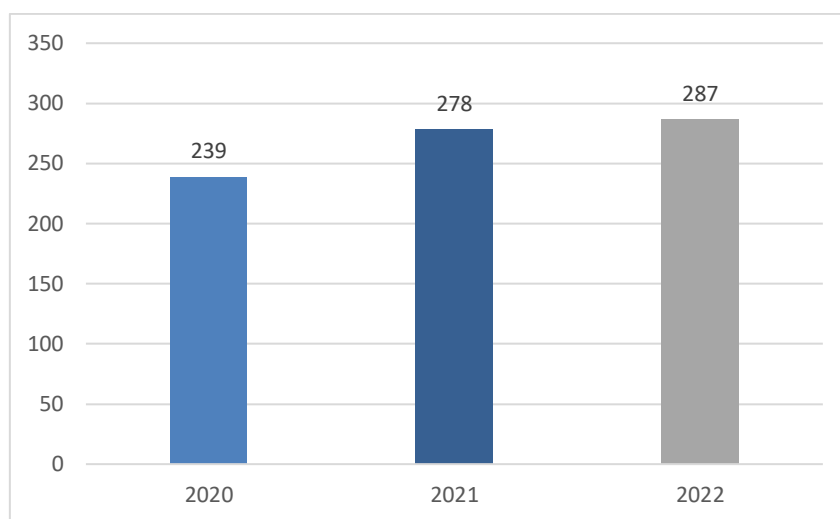
*Informāciju par ūdens zudumiem skatīt ziņojuma sadaļā "1.6. Ūdens zudumi tīklā".

Sniegto ūdensapgādes pakalpojumu apjoms pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājās par 2,6 % un bija 31 067 tūkst. m³, tajā skaitā:

- Rīgas administratīvajā teritorijā 30 780 tūkst. m³, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu samazinājies par 2,6%;
- Pierīgā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem 287 tūkst. m³, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu palielinājies par 3,1 %, bet kopumā veidoja nelielu apjomu no kopējā realizācijas apjoma.

4.attēls. Īdensapgādes pakalpojumu apjoms Rīgas administratīvajā teritorijā 2020. – 2022.gadā, tūkst. m³

5.attēls. Īdensapgādes pakalpojumu apjoms Pierīgā 2020. – 2022.gadā, tūkst. m³

No kopējā ūdensapgādes pakalpojumu apjoma Rīgas administratīvajā teritorijā 78,3 % veido dzīvojamā fonda klientu patēriņš. Pārskata gadā dzīvojamā fonda klientu grupas patēriņa apjoms, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājies par 5,2 %. Nedzīvojamā fonda klientu patēriņš veido 21,7 % no ūdensapgādes pakalpojumu apjoma un salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu palielinājies par 8,2 %.

Īdens nodrošināšana brīvkrānos, strūklakās, ugunsdzēsības hidrantos, kā arī saistībā ar citiem Pašvaldības dotajiem uzdevumiem

Uz 31.12.2022. Rīgā tika ekspluatēti 7565 ugunsdzēsības hidranti. Pēc VUGD sniegtās informācijas vidējais ūdens patēriņš ugunsgrēku dzēšanai ir 25 m³ diennaktī – savukārt gada laikā Rīgas pilsētā no ugunsdzēsības hidrantiem izmantotais ūdens sastāda ap 9000 m³, kas veido nebūtisku – 0,025 % – no kopējā ūdensvada tīklā padotā ūdens daudzuma.

Ugunsdzēsības hidranti	2020	2021	2022
skaits	7 439	7 434	7 565

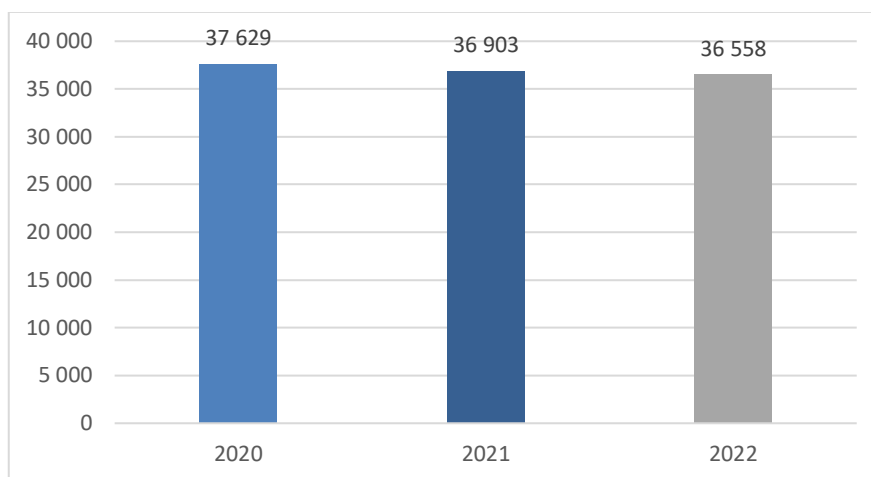
6.attēls. Ugunsdzēsību hidrantu skaits 2020. – 2022.gadā

Rīgas pilsētas teritorijā uz 31.12.2022. atrodas četri Sabiedrības pārraudzībā esošie brīvkrāni (Jūrmalas gatvē 133, pie Voleru ielas 65, pie Mazās Vējaķalsas 17 un Kundziņas 9.šķērslīnijā 6). Rīgas pilsētā no

brīvkrāniem izlietotais ūdens apjoms pārskata gadā veido ap 3000 m³. Par brīvkrānu pieejamības paplašināšanu pilsētvidē skat. 4.nodaļā "Nozīmīgi notikumi pārskata sagatavošanas periodā".

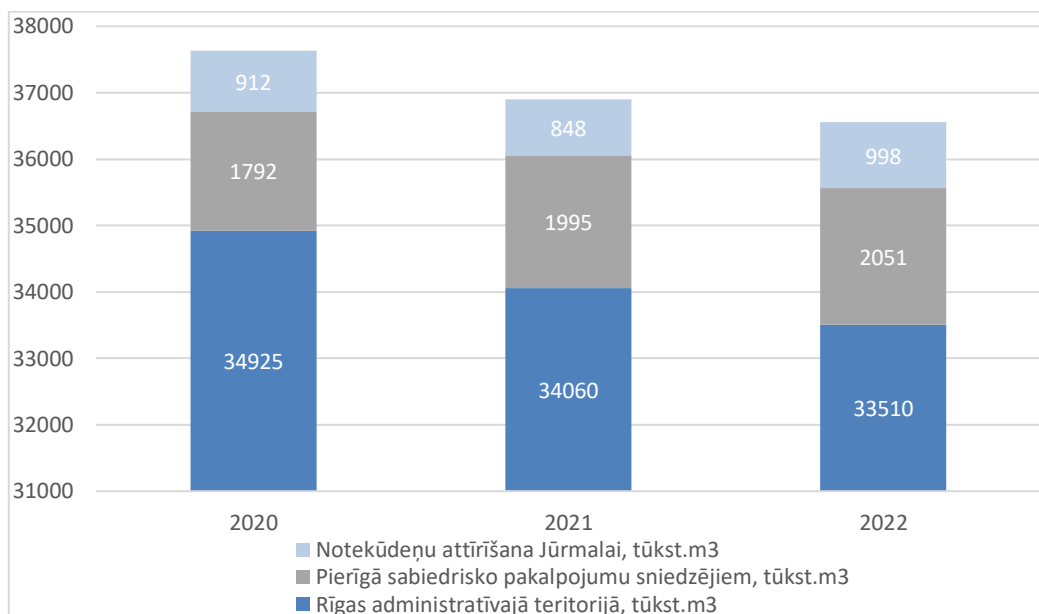
Notekūdeņu apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem

Kanalizācijas pakalpojumu apjoms pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājies par 0,9 % un bija 36 558 tūkst. m³, tajā skaitā pakalpojumi Pierīgas pašvaldībām un Jūrmalas pilsētai. Rīgas administratīvajā teritorijā sniegto pakalpojumu apjoms bija 33 509 tūkst. m³, lietus notekūdeņu apjoms bija 2021 tūkst. m³, kas, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, palielinājies par 0,9 %.

7.attēls. Savākto notekūdeņu apjomi 2020. – 2022., tūkst. m³.

2022.gadā Sabiedrība no Pierīgas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem attīrīšanai saņēma notekūdeņus 2051 tūkst. m³ apjomā, kas veido 5,6 % no kopējā savākto notekūdeņu apjoma, kas, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās par 2,8 %. No Jūrmalas pilsētai piederošā cauruļvada saņēma 998 tūkst. m³, kas, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, palielinājies par 150 tūkst. m³ jeb 17,7 %.

8.attēls. Savākto notekūdeņu apjomi 2020. – 2022., tūkst. m³.

BASD attīrīto notekūdeņu apjoms 2022.gadā veidoja 48 121 tūkst. m³.

1.2. DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE UN KVALITĀTES RĀDĪTĀJU IZMAIŅAS, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO

Ūdens sagatavošana un ūdens kvalitāte pēc ūdens sagatavošanas

Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības nosaka Ministru kabineta 14.11.2017. noteikumi Nr.671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība".

2022.gadā nodrošināta normatīvajā aktā noteikto prasību izpilde ūdens kvalitātei, tai skaitā attiecībā uz dzelzi un mangānu, kas nepārsniedz noteiktās koncentrāciju normas, kuras attiecīgi ir 0,2 mg/L un 0,05 mg/L.

Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Maksimālā pieļaujamā norma	Vidējie testēšanas rezultāti		
				2020.gads	2021.gads	2022.gads
1.	Clostridium perfringens (ieskaitot sporas)	KVV/100mL	0	0	0	0
2.	Escherichia coli	KVV/100mL	0	0	0	0
3.	Koliformu baktērijas	KVV/100mL	0	0	0	0
4.	Mikroorg. kopsk.72 h 22°C	KVV/mL	1000	66	129	70
5.	Zarnu enterokoki	KVV/100mL	0	0	0	0
6.	Alumīnijs	mg/L	0,2	0,02	0,02	0,02
7.	Amonijs	mg/L	0,50	0,02	0,03	0,03
8.	Cietība	mmol/L	-	1,8	1,9	1,7
9.	Duļķainība	NDV	3,0	0,2	0,2	0,2
10.	Dzelzs	mg/L	0,2	0,08	0,08	0,07
11.	Elektrovadītspēja	µS/cm	2500	548	526	459
12.	Hlorīdi	mg/L	250	89	75	50
13.	Mangāns	mg/L	0,05	0,02	0,02	0,02
14.	Nātrijs	mg/L	200	37	34	23
15.	Nitrāti	mg/L	50	1,9	1,9	2,2
16.	Nitrīti	mg/L	0,50	0,004	0,003	0,005
17.	Oksidējamība (KMnO ₄)	mg/L	5,0	2,4	2,3	2,2
18.	pH	pH vienības	6,5–9,5	7,4	7,3	7,3
19.	Sulfāti	mg/L	250	38	41	34

1.tabula.Dzeramā ūdens kvalitātes vidējie testēšanas rezultāti 2020. – 2022.gadā

Saskaņā ar LR Veselības inspekcijas apstiprināto plānu, Sabiedrības AŪKKL regulāri veic dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu:

- vienu reizi mēnesī – 30 pilsētas ūdensvada punktos;
- divas reizes gadā – pēc rezervuāru tīrīšanas un dezinfekcijas;
- regulāri pēc avārijām ūdensvada sadales tīklā.

Sabiedrība izpilda visas normatīvo aktu prasības attiecībā uz ūdens kvalitāti. Lai nodrošinātu augstākas kvalitātes standartu, Sabiedrība veic papildus pārbaudes. 2022.gadā veicot monitoringu, ūdensvada sadales tīkla vietās ir konstatēti 16 paraugi neatbilstoši Ministru kabineta 14.11.2017. noteikumiem Nr.671. Neatbilstību cēloņi ir saistīti ar ūdensapgādes tīklu remontdarbiem, kuru rezultātā radušās straujas hidrauliskā spiediena izmaiņas sadales tīkla atsevišķos posmos, un ar namu iekšējo tīklu stāvokli.

1.3. NOTEKŪDEŅU KVALITĀTE UN NEKAITĪGUMS APKĀRTĒJAI VIDEI, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO

Notekūdeņu kvalitāte

Prasības notekūdeņu kvalitātei noteiktas Ministru kabineta 22.01.2022. noteikumos Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī". Atbilstoši VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 23.01.2012. izsniegtās atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI12IB0013 nosacījumiem, Sabiedrība regulāri nodrošina notekūdeņu laboratorisko kontroli, nosakot piesārņojošo vielu koncentrācijas izplūdē Rīgas jūras līcī. Pārskats par kvalitātes rādītājiem attīrītajos notekūdeņos 2022.gadā ir iesniegts VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvaldei.

2022.gadā BASD nodrošināja visus normatīvajos aktos noteiktos attīrīšanas parametrus. Būtiskākie kvalitātes pārbaudes rezultāti parādīti 2.tabulā.

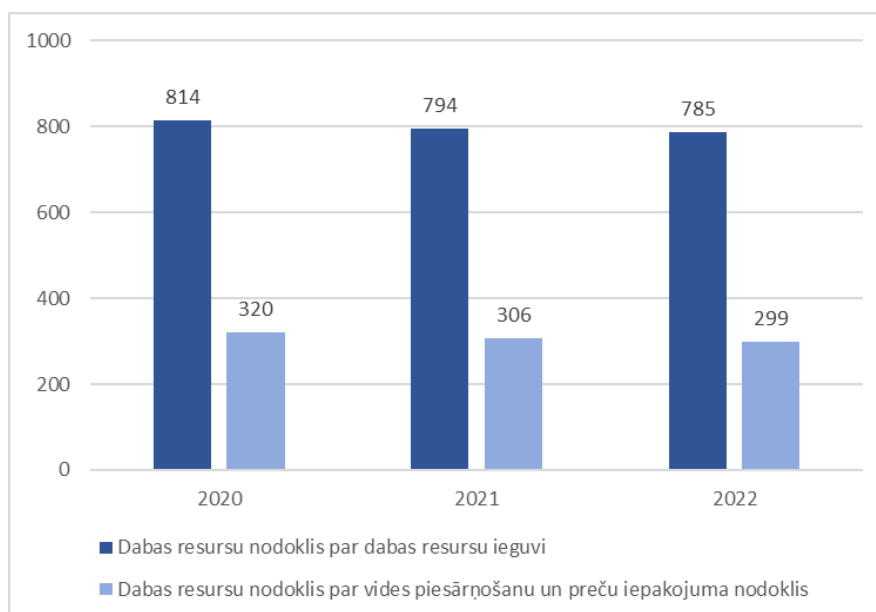
Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Maksimālā pieļaujamā koncentrācija	Vidējie testēšanas rezultāti		
				2020	2021	2022
1.	Suspendētās vielas	mg/l	35,0	8,2	9,1	8,1
2.	BSP ₅	mg/l	25,0	6,9	8,6	7,2
3.	ĶSP	mg/l	125,0	44,0	43,7	42,1
4.	Kopējais slāpeklis	mg/l	10,0	5,96	6,84	6,50
5.	Kopējais fosfors	mg/l	1,0	0,59	0,58	0,68

2.tabula. Piesārņojošo vielu koncentrācijas izplūdes Rīgas jūras līcī kvalitātes pārbaudes rezultāti 2020. – 2022.gadā

Ņemot vērā tabulā atspoguļotos datus par piesārņojošo vielu koncentrācijām (mg/l) pēc notekūdeņu attīrīšanas, secināms, ka norādīto piesārņojošo vielu koncentrācijas pēc attīrīšanas atbilst normatīvajā aktā noteiktajām prasībām un atļaujā B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI12IB0013 noteiktajiem limitiem.

Dabas resursu nodokļu maksājumi

2022.gadā Sabiedrības dabas resursu nodokļa maksājumi bija 1 084 256,58 EUR.

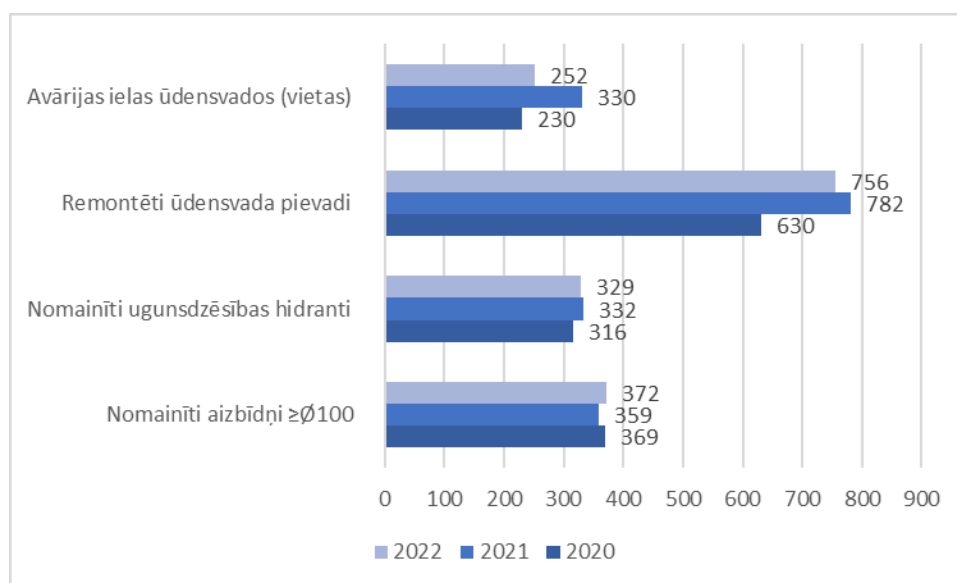
9.attēls. Dabas resursu nodokļa maksājumu salīdzinājums 2020. – 2022.gadā, tūkst. EUR

1.4. ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS UZTURĒŠANA, AVĀRIJU UN REMONTDARBU SKAITS

Ūdensapgādes sistēmas

Sabiedrība nodrošina maģistrālo, sadalošo ūdensapgādes tīklu, ēku pievadu līdz atbildības robežai, ūdensapgādes tīklu armatūru un sūkņu staciju apsaimniekošanu.

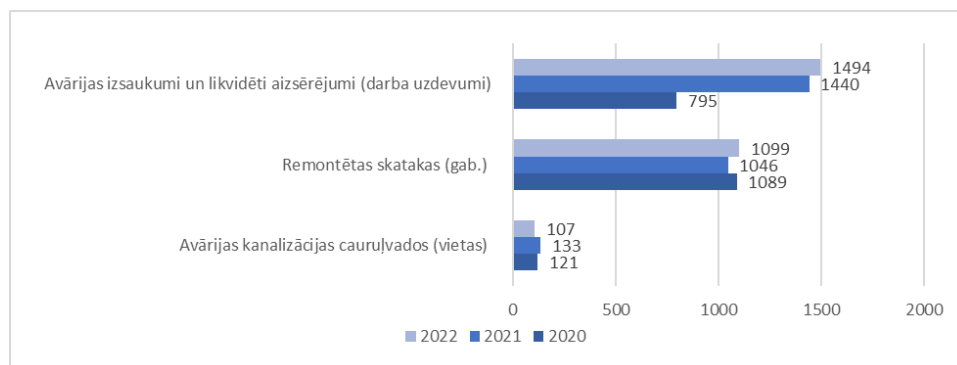
Sabiedrības apsaimniekotā ūdensvada tīkla darbības nodrošināšanai 2022.gadā tika atjaunoti 4,6 km ūdensvadu tīklu, pilnībā nomainīti vai remontēti 756 pievadi, nomainīti 372 aizbīdņi un 329 hidranti.

10.attēls. Ūdensvada tīkla remonts un avāriju likvidācijas 2020. – 2022.gadā

Kanalizācijas sistēmas

Sabiedrība nodrošina kanalizācijas tīklu un būvju apsaimniekošanu, kas nodrošina sadzīves un saimniecisko notekūdeņu savākšanu un novadīšanu uz BASD. Kanalizācijas tīklā 2022.gadā veikta aizsērējumu likvidācija ar hidrodinamisko tehniku 55,7 km garumā, atjaunoti 2,3 km kanalizācijas cauruļvadu.

11.attēls. Kanalizācijas tīklā veiktie remonts un avāriju likvidācijas 2020. – 2022.gadā

1.5. ŪDENS APGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMU AVĀRIJU NOVĒRŠANAS PASĀKUMI

Veiktie pasākumi bojājumu novēršanas operatīvitātei

2022.gadā turpinājās intensīva novecojošo un bojāto aizbīdņu un hidrantu nomaiņa, nodrošinot šādus ieguvumus bojājumu novēršanas operatīvitātei:

- samazināts avāriju lokalizācijas ilgums;
- samazināts piespiedu ūdensapgādes pārtraukuma ilgums.

Operatīvas bojājumu novēršanas nodrošināšanai Sabiedrība noslēgusi līgumus ar pakalpojumu sniedzējiem par ūdensvada un kanalizācijas tīklu avārijas remontu veikšanu, segumu atjaunošanas darbiem pēc avārijas likvidācijas darbu pabeigšanas, un satiksmes organizāciju darbu izpildes laikā.

Nolūkā nodrošināt operatīvu reaģēšanu avāriju gadījumos un arī izmantot darbu veikšanai pilsētas teritorijā (blīvs komunikāciju tīkls, zaļie stādījumi) īpaši atbilstoši tehniku, ir noslēgti līgumi par papildus tehnikas vienību iegādi:

- kanalizācijas tīklu hidrodinamiskās tīrīšanas iekārtas piegādi;
- vakuumekskavatora piegādi.

Vidējais bojājumu novēršanas termiņš

Par bojājumu novēršanas termiņu tiek uzskatīts laiks no ūdens atslēgšanas brīža līdz ūdensapgādes atjaunošanai. Lai pēc iespējas samazinātu šo laiku, ūdensapgāde tiek atslēgta iespējami vēlu, ja to pieļauj konkrētā situācija – kad veikti visi nepieciešamie rakšanas darbi un noskaidrots avārijas iemesls, kā arī sagatavots avārijas novēršanai nepieciešamais remonta materiāls. Preventīvi, realizējot aizbīdņu nomaiņas programmu, tiek samazināti atslēdzamo ūdensvadu posmu garumi, līdz ar to tiek samazināts ūdensvada iztukšošanas un uzpildīšanas laiks un ievērojami samazināts iedzīvotāju skaits, kuriem avārijas likvidēšanas laikā tiek pārtraukta ūdensapgāde.

2022.gadā ūdensvadu remontu gadījumos piespiedu ūdensapgādes pārtraukuma vidējais ilgums bija 4,49 stundas, kas būtiski īsāks par Rīgas Domes 15.12.2017. saistošo noteikumu Nr.17 55.punktā noteikto laiku – 48 stundas.

Ārpalpojumu līgums par ūdensvada un kanalizācijas tīklu avārijas remontu veikšanu paredz, ka darbu uzsākšanas termiņš ir divu stundu laikā pēc pieteikuma saņemšanas jebkurā Rīgas un Rīgas rajona teritorijā izvietotajiem Sabiedrības objektiem, ar iespēju veikt darbu pieteikumus 24 stundas diennaktī. Sabiedrība ir nodrošinājusi ūdens apgādes un notekūdeņu novadīšanas atjaunošanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

1.6. ŪDENS ZUDUMU APJOMS

Ūdens zudumi un nerealizētais ūdens daudzums

Nerealizētais ūdens daudzums Rīgas ūdens apgādes tīklos galvenokārt rodas no ūdens zudumiem, kas veidojas no:

- Sabiedrības tehnoloģiskā pašpatēriņa;
- ūdensvada tīklu skalošanas;
- ūdensvada tīklu remontdarbiem;
- novecojušiem un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošiem tīkliem u.c.

Ūdens zudumus Rīgas ūdens aprēķina no nerealizētā ūdens daudzuma atskaitot uzskaitīto un aprēķināto

tehnoloģisko ūdens patēriņu ūdenssaimniecības infrastruktūrā un aprēķināto ūdensvada tīklu skalošanai patērēto ūdens daudzumu.

Vidēji ūdens zudumi 2022.gadā sastāda 11,3% no tīklā padotā ūdens apjoma, 2021.gadā 11,7% un 2020.gadā 11,3%.

Padotais realizētais ūdens un ūdens zudumi tūkst. m ³	2020	2021	2022
Uz pilsētu padotais ūdens	37 349	36 993	35788
pazemes ūdens	20 765	20 776	20269
virszemes ūdens	16 584	16 217	15519
Realizētais ūdens daudzums	32 393	31 884	31067
Nerealizētais ūdens daudzums	4 956	5 109	4721
t.sk. tehnoloģiskais pašpatēriņš	514,2	484,1	432
t.sk. ūdensvada tīklu skalošana	233,4	283,1	252
t.sk. ūdens zudumi	4 208,3	4 341,7	4037
Ūdens zudumi ² (% no padotā ūdens)	11,3 %	11,7 %	11,3%

3.tabula. Ūdens zudumi 2020. – 2022.gadā

Sabiedrībā ir ieviesta hidraulisko parametru monitoringa sistēma ar spraudzondēm tīklā, kuras tiešsaistes režīmā nodrošina automātisku parametru pārraidi un datu uzkrāšanu par ūdensapgādes tīkla hidraulisko parametru izmaiņām. Šāda sistēmas izveide operatīvi ļauj noteikt ievērojamas ūdens noplūdes un automātiski ziņo par ārkārtas situācijām.

2022.gadā Sabiedrība turpināja veikt tīklu profilaktiskas apsekošanas darbus ar mērķi noteikt nezināmas izplūdes vietas, kuru gaitā atklātas 5 slēptas tīkla izplūdes. 2022.gadā Sabiedrības Tīklu noplūžu meklēšanas grupa izbrauca uz objektiem 784 reizes, veicot:

- 300 reizes – noplūžu noteikšanas darbus, tajā skaitā:
 - 176 reizes – izbraukumi uz atklātam izplūdēm precīzas vietas uzrādīšanai;
 - 124 reizes – izbraukumi uz slēptam izplūdēm (iesk. ceļa seguma iebrukumus);
- 259 reizes – trašu noteikšanas darbus;
- 225 reizes – profilaktiskos darbus, tostarp apsekotas zondes.

Sabiedrības rīcībā ir arī ūdens noplūžu korelācijas laboratorija, kura ikdienā veic ūdensvada tīkla monitoringu izvietojot tīklā noplūžu uztvērējus, ar kuru palīdzību tiek identificētas noplūžu vietas, kur ūdens izplūde nav redzama.

Novecojušie un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošie ūdens sadales tīkli

Ūdensapgādes kvalitātes, drošības nodrošināšanas un tīklu tehniskā stāvokļa uzlabošanas nolūkā Sabiedrība īsteno ūdensvada tīklu hidrantu un aizbīdņu nomaiņas un ūdensvada tīkla sacilpošanas programmas un veic ūdensvada tīklu posmu atjaunošanu atbilstoši kritisko tīklu posmu sarakstā noteiktajai prioritārai secībai.

31.12.2022. apmēram 28,6% no kopējā ūdensvadu tīklu garuma bija vecāki par 60 gadiem, savukārt vecāki par 80 gadiem – aptuveni 18,1%, un vecāki par 100 gadiem – 10,7% no kopējā Rīgas ūdens apsaimniekotā ūdensvadu tīklu apjoma.

² % no padotā ūdens, neietverot pašpatēriņu un tīklu skalošanas apjomu.

1.7. REALIZĒTIE PROJEKTI UN PASĀKUMI PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS IETVAROS

Nozīmīgākie realizētie projekti

Sabiedrība 2022.gadā realizējusi projektus ūdenssaimniecības sistēmas pētniecībā un attīstībā 0,76 milj. EUR apjomā. Investīcijas ūdenssaimniecības infrastruktūrā 2022.gadā ir veiktas ūdens ražošanas, ūdens piegādes, notekūdeņu savākšanas un notekūdeņu attīrīšanas jomās 29,44 milj. EUR apjomā.

Nozīmīgākie 2022.gadā veiktie ūdenssaimniecības infrastruktūras projektu būvniecības darbi ir:

- Pabeigti būvdarbi ES KF līdzfinansētā projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā” 5.kārtas projektos Bergos, Imantā un Beberbeķos;
- Pabeigti būvdarbi ES KF līdzfinansētā projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā” 6.kārtas projektā Teikā, savukārt Imantas līnijās būvdarbi tika uzsākti;
- Turpinās Kanalizācijas sūkņu stacijas KSS–311 Daugavgrīvas ielā 101 pārbūve un pabeigta KSS–223 Brīvības gatvē 433 pārbūve;
- Pabeigta BASD divu pirmreizējo nostādinātāju atjaunošana un uzsākta otrreizējā nostādinātāja atjaunošana;
- Veikta 2,3 km kanalizācijas tīklu atjaunošana Bergos, Ķengaragā, Maskavas forštatē, Imantā, u.c. apkaimēs, t.sk. kanalizācijas tīklu pārbūve un KSS jaudas palielināšana Brīvības gatvē 433 un Rožu prospektā 37, Ropažu novadā;
- Veikta 4,6 km ūdensvada tīklu atjaunošana Bergos, Brasā, Centrā, Imantā, Maskavas forštatē, Mežaparkā, Sarkandaugavā, Vecmīlgrāvī, Ziepniekkalnā, u.c. apkaimēs, t.sk. Muiņas ielā, Jaunciema gatvē, kā arī darbi turpinās Ģertrūdes ielā, Brasas ielā, Kokneses prospektā, u.c.;
- Veikta 11 kanalizācijas sūkņu staciju automatiskās vadības sistēmas (AVS) modernizācija – pabeigta Imantas 15 līnijā 10, uzsākta Paceplīšu ielā 5, Palsas ielā 39, Biķernieku ielā 224A, Kalējgrāvja ielā 5, Ulbrokas ielā 13, Nautrēnu ielā 14, Biķernieku ielā 252, Mežmalas ielā 12, Tvaika ielā 23A, Mūkusalas ielā 8;
- Turpinās ūdensapgādes sūkņu staciju SCADA un AVS modernizācijas 2.kārta;
- Pabeigta rupjo frakciju smalcinātāja uzstādīšana kanalizācijas sūkņu stacijā Ilzenes ielā 1.

ES KF 4.kārta

Rīgas ūdens realizē ES KF līdzfinansētu apkārtējās vides projektu “Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā” un projekta 4.kārtas ietvaros tika izbūvētas jaunas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas Mārupes, Katlakalna un Bolderājas apkaimēs. 2022.gadā Sabiedrība turpināja pildīt saistības attiecībā uz projekta sasniedzamajiem rezultātiem, kuri paredz, ka projekta ietvaros centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem pieslēgti 4200 iedzīvotāji un centralizētajiem kanalizācijas tīkliem – 6000 iedzīvotāji.

2022.gadā, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju pasaulē (karš Ukrainā) un tās ietekmi uz būvdarbu cenu dinamiku, inflācijas rādītājiem, un to ietekmi uz iedzīvotāju maksātspēju, kas negatīvi ietekmē iedzīvotāju finansiālās iespējas ierīkot pieslēgumus, tika uzsāktas sarunas ar VARAM par iespējamo vienošanās par rādītāju sasniegšanas termiņa pagarinājumu, kas bija noteikts līdz 15.03.2023. Uz ziņojuma sagatavošanas brīdi ir panākta vienošanās par rādītāju sasniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 15.04.2024., par ko 14.04.2023. noslēgta trīspusēja vienošanās starp VARAM, Sabiedrību un Rīgas domi.

Periodā no 01.01.2022. līdz 31.12.2022.:

- centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem pieslēgtas mājsaimniecības ar 252 iedzīvotājiem, sasniedzot 66,5 % (jeb 2799 iedzīvotāji) no kopējiem rādītājiem;
- centralizētajiem kanalizācijas tīkliem mājsaimniecības ar 387 iedzīvotājiem, sasniedzot 68,4 % (jeb 4106 iedzīvotāji) no kopējiem rādītājiem.

Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas Mārupes, Katlakalna un Bolderājas apkaimēs esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem bija iespēja saņemt pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgumam pie centralizētās kanalizācijas un ūdensapgādes tīklu atzariem. Pieslēgumu būvniecības pabeigšanas termiņš ir 31.10.2022., līdzfinansējuma saņemšanas pieteikumu iesniegšanas termiņš 31.12.2022.

Periodā no 01.01.2022. līdz 31.12.2022.:

- piešķirts pašvaldības līdzfinansējums 88 nekustamo īpašumu 126 īpašniekiem 199 991 EUR apmērā;
- izmaksāts pašvaldības līdzfinansējums 93 nekustamo īpašumu 132 īpašniekiem 210 881 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 11 600 EUR apmērā.

ES KF 5.kārta un ES KF 6.kārta

Projekta ES KF 5.kārtas īstenošanas termiņš ir 31.12.2023. 2022.gadā pilnībā tika izbūvēti centralizētie tīkli Projekta ES KF 5.kārtas teritorijās – Imantā, Bergos un Beberbeķos, kā arī sākot ar jūliju uzsākta pieslēgumu izbūve.

Periodā no 01.07.2022. līdz 31.12.2022. centralizētajiem kanalizācijas tīkliem pieslēgtas māsaimniecības ar 191 iedzīvotāju, sasniedzot 6,5 % no rādītājiem.

Rādītāju sasniegšanai Sabiedrība 2022.gadā uzsāka realizēt vairāku kvartāla tīklu izbūves projektus Bergos un Imantā nodrošinot iespēju papildus pieslēgties māsaimniecībām ar 268 iedzīvotājiem. Projektu realizāciju plānots noslēgt 2023.gadā.

Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas Bergu, Imantas un Beberbeķu apkaimēs esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem ir iespēja saņemt pašvaldības līdzfinansējumu pieslēguma projektēšanai saskaņā ar Rīgas domes 22.09.2021. saistošajiem noteikumiem Nr.93 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma projektēšanai ES KF 5.kārtas un ES KF 6.kārtas ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai" un pieslēguma būvdarbiem saskaņā ar Rīgas domes 15.12.2021. saistošajiem noteikumiem Nr.106 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma būvdarbiem ES KF 5.kārtas un ES KF 6.kārtas ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai".

Periodā no 01.01.2022. līdz 31.12.2022. pašvaldības līdzfinansējums pieslēguma projektēšanai:

- piešķirts 153 nekustamo īpašumu 181 īpašniekam 62 973 EUR apmērā;
- izmaksāts 146 nekustamo īpašumu 170 īpašniekiem 60 407 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 17 000 EUR apmērā.

2022.gada decembrī pašvaldības līdzfinansējums KF 5.kārtas pieslēgumu būvdarbiem:

- piešķirts 6 nekustamo īpašumu īpašniekiem 10 800 EUR apmērā;
- izmaksāts 4 nekustamo īpašumu īpašniekiem 7 200 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 400 EUR apmērā.

ES KF 6.kārtas ietvaros norisinās jaunu inženiertīklu izbūve daļā Teikas, Ziepniekkalna un Imantas apkaimju – centralizēto tīklu izbūves rezultātā tiks nodrošināta centralizētā kanalizācijas tīkla pieejamība papildus 900 iedzīvotājiem. 2022.gadā tika izbūvēti centralizētie tīkli Teikā un uzsākta tīklu izbūve Imantas līnijās. Uz ziņojuma sagatavošanas brīdi ir uzsākta centralizēto tīklu izbūve Nīcas un Vārves ielu rajonos, kā arī 2023.gada aprīlī plānots uzsākt tīklu izbūvi Ziepniekkalnā.

Ģeogrāfiskās informācijas sistēma

ĢIS sistēmas attīstība turpinās uzlabojot uzņēmuma WEB ĢIS lietotni ar funkcionāliem papildinājumiem, kā arī būtiskiem jauniem ĢIS datu slāņiem un to esošo karšu servisu attēlojumu izmaiņām t.sk.:

- papildināti dažādi ĢIS integrācijas risinājumi, kas ļauj iegūt ĢIS sistēmā pie klientiem automātiski kontaktinformāciju operatīvo paziņojumu sūtīšanai (no Horizon) t.sk. tālruņa numurus operatīvai saziņai, saites uz sarakstes dokumentiem (no EDUS), kopumā būtiski optimizējot komunikāciju ar klientiem;
- Hidrantu mērījumu datubāzes attīstība Sabiedrības WEB ĢIS 2022.gadā apsekotajiem un vēl neapsekotajiem hidrantiem, norādot jau telpiski apsektos, neapsektos un nepieejamos hidrانتus ar dažādiem simboliem;
- Izstrādāts risinājums "FUD pamatlīdzekļu ievade", izveidotie slāņi paredzēti grāmatvedības pamatlīdzekļu numura ievadei ĢIS datu ūdensvada un kanalizācijas tīkla objektiem;
- Izstrādāts risinājums "TN izsniegšanas teritorijas", izveidotais slānis paredzēts Sabiedrības Tehniskās daļas Projektu grupas Tehnisko noteikumu sektoram nepieciešamo tehnisko noteikumu izsniegšanas teritoriju reģistrēšanai RŪĢIS. Slānis papildināts ar laukiem plānotās plūsmas reģistrēšanai, tā paredzot nākotnē iespēju operatīvi pārskatīt reālo un plānoto plūsmu datus, analizēt pieejamās jaudas;
- Papildināts ĢIS dispečerizācijas modulis ar jaunām sadaļām "Profilakses darbi" un "Skalošanas darbi", tādējādi nodrošinot visu Sabiedrības tīklos veikto profilaktisko darbu uzskaiti laikā un telpā.
- Ieviesta trasēšana, kas ļauj reģistrēt skalošanas darbus, atspoguļojot skaloto tīklu posmus;
- WEB ĢIS papildinātas drukāšanas iespējas, iekļaujot visus drukas izmērus no A0–A4;
- Notikusi pāreja uz VZD kadastra atvērtajiem datiem, 2023.gadā plānota pāreja arī uz adrešu reģistra atvērtajiem datiem, tā atsakoties pilnībā no šo datu abonēšanas.
- Sadarbībā ar Stratēģiskās plānošanas daļu risinājums "ŪT/KT blakuslietotāji" nodrošinājis ūdensvada un kanalizācijas pakalpojumu blakus lietotāju informācijas apkopošanu vienotā datubāzē. Apkopotā informācija integrēta Horizon, kur to turpmāk paredzēts uzturēt.

Patēriņa uzskaitē

2022.gadā Sabiedrība turpināja darbu pie ūdens patēriņa uzskaites uzlabošanas, kā rezultātā tika veiktas 9187 objektu tehniskās pārbaudes un 5945 komercuzskaites mēraparātu nomaiņa. Visi minētie darbi veikti neizmantojot ārpalpojumu.

Patēriņa uzskaites kontrole	2020	2021	2022
Objektu tehniskās pārbaudes	11 619	11 371	9 187
Komercuzskaites mēraparātu nomaiņa	5 440	3 359	5 945

4.tabula. Objektu tehniskās pārbaudes un komercuzskaites mēraparātu nomaiņa 2020. – 2022.gadā

Pārskata gadā tika turpināta tīklā esošo ultraskaņas un mehānisko mēraparātu testēšana, veicot mērījumu monitoringu. Testēšanu plānots turpināt arī 2023.gadā, paredzot tīklā jau esošajiem ultraskaņas mēraparātiem papildus jaunu 50 gab. mēraparātu iebūvi un to mērījumu monitoringu.

Ņemot vērā Sabiedrības piesaistītā ārējā eksperta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "AQUA—BRAMBIS" rekomendācijas, kā arī nolūkā uzlabot ūdens uzskaites precizitāti, tajā skaitā risinot Sabiedrības mēraparāta un dzīvokļos uzstādīto skaitītāju uzskaitītā apjoma starpību jautājumu, Sabiedrība 2022.gadā pieņēma lēmumu iegādāties un turpmākai sniegto pakalpojumu uzskaitē izmantot vienstrūklas mehāniskos mēraparātus daudzstrūklu mehānisko mēraparātu vietā. Attiecīgi 2022.gadā tīklā tika uzstādīti aptuveni 4500 gab. mehāniskie vienstrūklas mēraparāti. 2023.gadā plānots turpināt tīklā esošo daudzstrūklu mēraparātu nomaiņu pret vienstrūklas mēraparātiem, papildus veicot jau uzstādīto

vienstrūklas mēraparātu mērījumu monitoringu un periodisku pirmstermiņa verificēšanu to mērījumu atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtēšanai. Plānots arī veikt nepieciešamās darbības attālinātās datu nolasišanas sistēmas ieviešanai.

Pārskata gadā tika uzsākta arī grūžu filtru iebūves programma, kuras rezultātā 2022.gadā daudzīvokļu dzīvojamo ēku ievados (pirms mēraparātiem) tika iebūvēti 97 grūžu filtri. 2023.gadā plānots turpināt grūžu filtru iebūvi daudzīvokļu dzīvojamo ēku ievados, iebūvējot aptuveni 400 grūžu filtru.

1.8. KLIENTU APKALPOŠANA

Rīgas ūdens par pilsētas ūdensvada un kanalizācijas lietošanu kopumā noslēdzis līgumus ar **20 144** nekustamā īpašuma īpašniekiem, ūdenssaimniecības pakalpojumi tiek nodrošināti **23 509** objektos. Klientu segmentācijā **55%** sastāda ģimenes mājas (privātmājas), **16%** – nedzīvojamās telpas, **29%** – daudzdzīvokļu māju īpašnieki, biedrības, kooperatīvi u.tml.

Komunikācija un saziņa

Lai veicinātu savstarpējo uzticību un sadarbību, Sabiedrība, ievērojot korporatīvās pārvaldības principus, rūpējas par efektīvas komunikācijas nodrošināšanu ar klientiem, pakalpojuma lietotājiem un sabiedrību kopumā. Galvenie ārējās komunikācijas uzdevumi ir informēt par uzņēmuma darbību, izglītēt vides un ūdens resursu aizsardzības jautājumos, veicināt pozitīvu uzņēmuma reputāciju un saņemt atgriezenisko saiti. Efektīvai komunikācijai saziņa noris dažādos informācijas kanālos, izvērtējot konkrētajam paziņojumam atbilstošāko komunikācijas kanālu, lai uzrunātu pēc iespējas plašāku auditoriju.

Sabiedrības ārējās komunikācijas un klientu servisa nodrošināšanai tiek izmantoti šādi komunikācijas kanāli un pasākumi:

- mājaslapa www.rigasudens.lv;
- interaktīva remontdarbu un bojājumu karte www.rigasudens.lv;
- Klientu portāls;
- vienotais bezmaksas diennakts tālrunis 80002122;
- e-pasta adrese klienti@rigasudens.lv;
- Klientu apkalpošanas centrs Brīvības ielā 49/53;
- konts sociālajos tīklos *Twitter, Facebook, LinkedIn*;
- preses relīzes, informācijas izvietošana medijos un publicitātes pasākumi;
- korporatīvās reprezentācijas materiāli;
- vides reklāma (autotransports, pieturvietas, stendi).

Vispusīgai saziņai ar uzņēmumu tiek nodrošināts bezmaksas tālrunis uzziņām (darba dienās) un avāriju pieteikšanai (diennakts pieejamība). Lai informētu par plānotiem vai avārijas remontdarbiem ūdenssaimniecības tīklos, uzņēmums izvietoz paziņojumus mājas lapā – interaktīvo bojājumu kartē un sociālo tīklu Twitter un Facebook kontos. Gadījumos, kad remontdarbi skar plašu iedzīvotāju loku, informācija tiek ievietota digitālajos un drukātajos medijos.

Rīgas ūdens saziņas kanālu statistika	2020	2021	2022
Saņemtie zvani	87 325	115 614	70 205
Saņemtie e-pasti	25 204	30 224	28 899
Apkalpotie klienti Klientu apkalpošanas centrā	6 434	1 984	3 101

5.tabula. Rīgas ūdens klātienēs un attālināto kanālu statistika 2020. – 2022.gadā

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2022.gadā saņemto zvanu un e-pastu skaits ir samazinājies. Arvien vairāk klientu izvēlas saņemt pakalpojumus un informāciju attālināti – Klientu portālā. Jau šobrīd vairāk kā

puse no Rīgas ūdens klientiem ir reģistrējušies portālā, kur ikmēnesi patstāvīgi iesniedz skaitītāja rādījumus, apmaksā rēķinus un saņem citu ar līgumu saistītu informāciju.

2022.gadā uz Sabiedrības vienoto tālruņa numuru 80002122 kopā saņemti 70 205 zvani un 28 899 e-pastu. Biežākās tēmas, par ko klienti interesējās e-pasta sarakstē vai iesniedzot iesniegumus, bija būvniecības ieceres dokumentācijas saskaņošana, tehnisko noteikumu saņemšana un jautājumi par norēķiniem.

2022.gadā klientu apkalpošanas centrā Brīvības ielā 49/53 novērojams apmeklētāju skaita pieaugums par 56%. Pieaugums izskaidrojams ar *Covid-19* ierobežojumu atcelšanu – no 01.04.2022. atgriežoties ierastajā režīmā, pieņemot apmeklētājus bez iepriekšēja pieraksta. Lai gan apmeklētāju skaits ir audzis, tomēr skaits nav atgriezies pirms *Covid-19* pandēmijas līmenī, kas norāda, ka daļa klientu ir mainījuši savus paradumus – saņemot pakalpojumus attālinātos saziņas kanālos vai digitāli. Jau šobrīd 56% no visiem saņemtajiem iesniegumiem līgumu slēgšanai tiek parakstīti elektroniski, uzlabojot uzņēmumā dokumentu aprites ātrumu un efektivitāti.

Klientu sūdzības

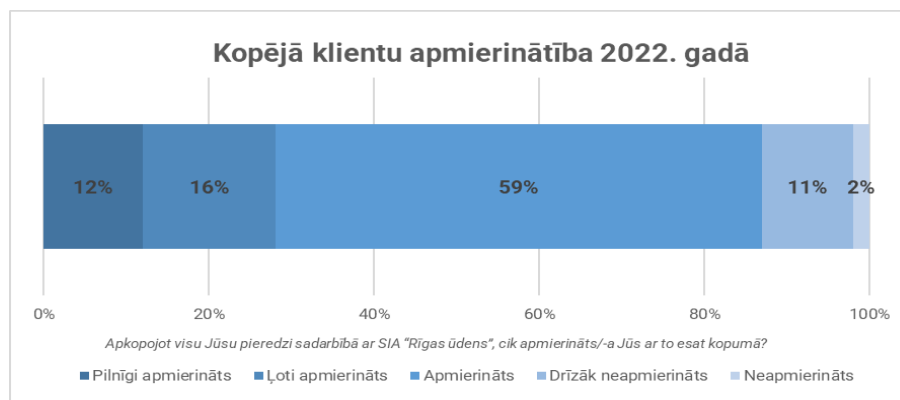
2022.gadā saņemtas 169 sūdzības par neatbilstošu ūdens kvalitāti, no kurām 102 bija pamatotas. Visbiežākais iemesls ūdens uzduļķošanās gadījumos ir hidrauliskā režīma izmaiņas, veiktie remontdarbi vai skalošanas darbi. Lai nodrošinātu pakalpojuma kvalitāti, Sabiedrības Ūdensvada un kanalizācijas tīklu dienests nodrošina nepieciešamos darbu veikšanu ūdens kvalitātes uzlabošanai, atsevišķos gadījumos skalošanas darbi tiek veikti vairākkārt un ilgākā laika posmā līdz kvalitāte ir atbilstoša. 67 gadījumos saņemtās sūdzības nav bijušas pamatotas. Šajos gadījumos problēmas visticamāk bijušas klientu apkalpes zonā un saistītas, piemēram, ar remontdarbiem klienta iekšējos tīklos vai arī uzduļķošanās bijusi ļoti īslaicīga. Pārskata periodā tika saņemtas 142 sūdzības par nepietiekošu ūdens spiedienu. Par pamatotām Sabiedrība atzina 43 sūdzības – šajos gadījumos tika veiktas nepieciešamās darbības Sabiedrības piederības / apkalpes zonā – veikta mēraparāta sietiņa tīrīšana, pievada skalošana, aizbīdņa vai pievada nomaiņa. Pārējos 99 gadījumos problēmas ar spiedienu vai caurplūdes nepietiekamību bija klientu iekšējo tīklu tehniskā stāvokļa dēļ.

Saņemtas 89 cita veida sūdzības, kas saistītas ar Sabiedrības nodrošinātajiem pakalpojumiem. 16 no saņemtajām sūdzībām bijušas pamatotas un tās galvenokārt saistītas ar centralizēto kanalizācijas tīklu aizsērējumiem un to radītajām sekām, tīklu ekspluatācijas laikā īpašumiem radītajiem zaudējumiem un to atlīdzināšanu, ūdensapgādes sistēmas dezinfekciju un remontdarbu vietas sakārtošanu pēc darbu pabeigšanas.

Klientu apmierinātības pētījums

2022.gada rudenī tika organizēts klientu apmierinātības pētījums. Pētījumu veica sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RAIT Custom Research Baltic" un tajā piedalījās kopumā 1511 uzņēmuma klienti. Pētījumā tika mērīta kopējā klientu apmierinātība un lojalitāte dažādās klientu grupās, kā arī vērtēta klientu apmierinātība dažādos sadarbības aspektos.

No tiem procentuāli – 70% privātmāju īpašnieki, 20% daudzīvokļu māju pārvaldnieki un 10% nedzīvojamo telpu īpašnieki. Pētījumā tika mērīta kopējā klientu apmierinātība un lojalitāte dažādās klientu grupās, kā arī vērtēta klientu apmierinātība dažādos sadarbības aspektos.

12.attēls. Kopējā Sabiedrības klientu apmierinātība 2022.gadā

Saskaņā ar pētījuma datiem kopumā 87% no klientiem atzina, ka ir apmierināti ar Sabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem, no kuriem 28% atzīmēja, ka pat ļoti vai pilnībā ir apmierināti. Pētījumā klienti arīdza vērtēja dažādus sadarbības aspektus. Visatzinīgāk klienti novērtējuši drošu un nepārtrauktu ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu – kopumā 61% respondentu ir ļoti apmierināti ar šo sadarbību. Pētījumā arī augstu novērtēta rēķinu sagatavošanas un apmaksas kārtība, skaitītāju rādījumu nodošanas iespējas un sniegtā ūdens spiediena kvalitāte. Salīdzinot pētījumā iegūtos rezultātus pa trīs gadiem, secināms, ka trīs gadu laikā apmierinātības dinamika par visām sadarbības jomām katru gadu pieaug – arī par tiem sadarbības aspektiem, kas ir zemāk novērtēti.

1.9. KOMPETENTO PĀRBAUDES INSTITŪCIJU KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU, IZTEIKTO AIZRĀDĪJUMU UN SŪDZĪBU SKAITS

VVD pārbaudes

Par traucējošu smaku izplatību Vārnukrogā

2021.gada decembrī pie dūņu krātuves Nr.061, adresē "Vārnukrogs 2104", Jūrmalā, tika uzstādīta un darbu uzsāka smaku monitoringa iekārta, kuras darbības mērķis ir precīzāk fiksēt smaku izplatības palielināšanos un operatīvāk reaģēt uz to. Smaku kontroles sistēma sastāv no vairākiem elektroniskajiem sensoriem, kas nepārtrauktā režīmā vienotā sistēmā reģistrē smaku koncentrāciju Vārnukrogā. Tiesšaistes piekļuve smaku monitoringa staciju datiem tiek nodrošināta arī VVD darbiniekiem. 2022.gadā Sabiedrība ir saņēmusi divas pamatotas sūdzības par traucējošu smaku izplatību Vārnukrogā. Lai novērstu traucējošu smaku izplatību, tika uzstādīta papildus smaku neitralizējošā līdzekļa izsmidzināšanas iekārta, palielināts izmantotā smaku neitralizējošā līdzekļa daudzums, kā arī veikti papildus smaku mērījumi akreditētās laboratorijās. Pēc minēto pasākumu veikšanas, sūdzības par traucējošu smaku izplatību Vārnukrogā 2022.gadā vairs netika saņemtas.

Plānveida pārbaude Bioloģiskās attīrīšanas stacijā "Daugavgrīva"

04.10.2022. VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvalde veica plānveida pārbaudi Bioloģiskās attīrīšanas stacijā "Daugavgrīva", B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas Nr.RI12IB0013 nosacījumu un vides aizsardzības normatīvo aktu ievērošanas kontrolei. Par veikto pārbaudi tika sastādīts ziņojums Nr.174–7/2022. Pārbaudes laikā neatbilstības vides aizsardzības prasību un atļaujas nosacījumu ievērošanai netika konstatētas. Citu kontrolējošo institūciju pārbaudes pārskatā gadā nav notikušas.

2. BŪTISKĀKIE ŠĶĒRŠĻI, KAS KAVĒJUŠI PAKALPOJUMU SNIEGŠANU AUGSTĀ KVALITĀTĒ

Novecojušie ūdenssaimniecības tīklu posmi

Neskatoties uz īstenotajiem infrastruktūras atjaunošanas projektiem, daļa ekspluatācijā esošo ūdensvada un kanalizācijas tīklu ir tehniski novecojuši un ir nepieciešama to atjaunošana, sākot ar kritiskākajiem ūdensvada un kanalizācijas tīklu posmiem. Būtisks ierobežojums novecojušo ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu vienlaicīgai un apjomīgai atjaunošanai ir sniegtā ūdenssaimniecības pakalpojuma pārtraukuma, kvalitātes pasliktināšanās un ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu drošības pasliktināšanās risks, tāpēc to atjaunošana notiek pakāpeniski un secīgi, sākot ar kritiskākajiem ūdensvada un kanalizācijas tīklu posmiem. Prioritāri tiek novērstas avārijas situācijas ūdensapgādes un kanalizācijas tīklos.

Ūdensvadu cauruļvadu jaudas pret patēriņa apjomu izmaiņām radītās sekas

Ņemot vērā vēsturiskos Sabiedrības ūdensapgādes tīklu izbūves apstākļus un salīdzinošo ūdens patēriņa samazinājumu, esošie, lielākoties maģistrālie ūdensvadu tīklu cauruļvadi ir pārlietu liela izmēra, kas apgrūtina un sadārdzina ekspluatāciju, kā arī rada grūtības ūdens kvalitātes stabilitātes nodrošināšanai. Neveicot ūdens ieguves jaudu un patēriņa apjomu starpības izlīdzināšanu un/vai sūkņu nomaiņu, var tikt izraisītas tehnoloģiska rakstura problēmas ūdensgūtņu iekārtām.

Resoru ūdenssaimniecības infrastruktūra

Joprojām pilsētas teritorijā ir kādreizējo rūpniecības zonu ūdensvada un kanalizācijas tīkli, kā arī pagaidu ūdensvada tīkli, kas nav Sabiedrības īpašumā, ir tehniski novecojuši un/vai neatbilst kvalitatīvas ūdensapgādes prasībām. Sabiedrība caur resoru ūdensapgādes tīkliem nespēj nodrošināt kvalitatīvus ūdensapgādes pakalpojumus Klientam.

3. PAREDZĒTIE UZLABOJUMI ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANĀ

2021.gadā Rīgas dome ir noteikusi Sabiedrības stratēģisko mērķi un septiņus specifiskos nefinanšu mērķus ūdenssaimniecības politikas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas jomā īstenošanai, kas izriet no Sabiedrībai noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu. Paredzētie uzlabojumi ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšanā noteikti Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijā 2022. – 2024.gadam, detalizēti paredzot rīcības virzienus un rezultātīvos rādītājus katra mērķa sasniegšanai. Par noteikto rezultātīvo rādītāju izpildi pārskats tiek iesniegts Sabiedrības padomei un dalībnieku sapulcei.

Ūdensapgādes kvalitātes un drošības nodrošināšana, infrastruktūras tehniskā stāvokļa uzlabošana

Ūdensapgādes kvalitātes, drošības nodrošināšanas un tīklu tehniskā stāvokļa uzlabošanas nolūkā Sabiedrība kopš 2014.gada īsteno ūdensvada tīklu hidrantu un aizbīdņu nomaiņas programmas un ikgadēji veic ūdensvada tīklu un kanalizācijas tīklu posmu atjaunošanu atbilstoši kritisko tīklu posmu sarakstiem un metodiski noteiktajai prioritārai secībai.

2022.gadā turpinās Baltijā lielākās kanalizācijas sūkņu stacijas Daugavgrīvas ielā 101 pārbūve ar projekta realizācijas termiņu līdz 2023.gada beigām. Pārbūves rezultātā tiks garantēta droša notekūdeņu savākšana un pārsūknēšana no Daugavas kreisā krasta uz Bioloģiskās attīrīšanas staciju "Daugavgrīva", kā arī atjaunotas novecojušās tehnoloģiskās iekārtas. Ieguvums būs tehnoloģisko ūdeņu patēriņa samazināšana vismaz 300 000 m³/gadā, kā arī elektroenerģijas patēriņa ~1000 MWh/gadā ietaupījums. Papildu tam jaunā kanalizācijas sūkņu stacija būs videi ievērojami draudzīgāka un drošāka.

2022.gadā turpinās investīciju projektu realizācija, īstenojot apjomīgu būvprojektus – pabeigta kanalizācijas sūkņu stacijas Brīvības gatvē 433 pārbūve un kanalizācijas spiedvada izbūve Rīgā, Brīvības gatvē, lai nodrošinātu ES KF līdzfinansēto ūdenssaimniecības attīstības projekta ietvaros savāktu notekūdeņu novadīšanu no Bergiem. 2022.gadā uzsākta kanalizācijas tīkla monitoringa sistēmas ieviešana, kuras ietvaros kanalizācijas tīklā tiks ierīkoti 18 plūsmas / līmeņa mērītāji notekūdeņu novadīšanas uzraudzības un pārsūknēšanas efektivitātes uzlabošanai.

Rīgas pilsētas ūdensvadu plānveida skalošanas programmas ietvaros, 2022.gadā tika izskaloti ūdensvadi ar kopējo garumu 169 kilometri (preventīvā skalošana atbilstoši plānveida skalošanas programmai kopā ar skalošanas darbiem pēc sūdzību saņemšanas par ūdens kvalitāti un pēc remontdarbu veikšanas).

Izskaloto tīklu kopgarums	2020	2021	2022
km	181	157	169

6.tabula. Izskaloto tīklu kopgarums 2020. – 2022.gadā

Plānveida ūdensvada tīklu skalošanas programma tika uzsākta 2016.gadā, un kopš tās realizācijas sākuma iedzīvotāju sūdzību skaits par ūdens uzduļķojumiem ievērojami samazinājās.

Pārskata gadā uzsākta arī ūdens kvalitātes monitoringa sistēmas izveidošana. Veicamie pasākumi ir izstrādes stadijā. Sistēmas izveidošanai tiek ņemti vērā sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti realizētā WATSON pilotprojekta – zinātniskā pētījuma "Dzeramā ūdens kvalitātes tiešsaistes monitorēšana Rīgas pilsētas ūdensapgādes sistēmā" rezultāti. Pētījums tika veikts 2022.gada 4.ceturksnī ar tajā brīdī Baltijā vienīgo iekārtu, kas iegūst reālā laika informāciju par ūdens bioloģisko un fizikāli ķīmisko kvalitāti vienlaikus.

Iekškvartālu tranzīta vadu likvidācija

Lai novērstu situāciju, kad Rīgas dzīvojamo namu pagalmos ilgstoši notiek ūdens noplūdes no ūdensvadiem, kuru piederība ir neskaidra vai arī to īpašnieki nenedarbojas ar šo tīklu uzturēšanu, 2022.gadā Sabiedrība ir uzsākusi tranzītvadu likvidāciju. Lai risinātu ieilgušās tranzītvadu problēmas ir būtiski, ka situācijas sakārtošanā iesaistās arī dzīvokļu īpašnieki un namu apsaimniekotāji, jo projektu pilnīgi realizācijai ir nepieciešams ēkās uzstādīt spiediena paaugstināšanas sūkņus.

Tas dos iespēju likvidēt sešas Centralizētā spiediena paaugstināšanas stacijas (CSPS). Pirmās likvidējamās CSPS būs J.Grestes ielā 5A, Jasmuižas ielā 11A un Dravnieku ielā 11A, kur pievadu izbūve daudzstāvu ēkām jau sākusies un turpināsies 2023.gadā.

No iepriekš izvēlētajām 109 mājām 2022.gadā pievadu izbūve pabeigta 10 ēkām. Līdz 2023.gada jūnijam plānots pabeigt pievadu izbūvi 7 ēkām, savukārt līdz 2023.gada beigām – vēl 18 ēkām. Šī projekta realizācija nodrošinās arī precīzāku patērētā ūdens uzskaiti un samazinās ūdens zudumus ārējos ūdensapgādes tīklos. Savukārt ūdensvada tīkla ūdens zudumu samazināšanas programmas sadaļas augstspiediena zonas likvidācijas programmas ietvaros 2022.gadā darbību pārtrauca CSPS Maskavas ielā

275A. 2023.gadā plānotas likvidēt CSPS Gobas ielā 20A, un veikt CSPS nojaukšanas projekta izstrādi Zvaigznāja gatvē 2A.

4. NOZĪMĪGI NOTIKUMI PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PERIODĀ

4.1. Izmaiņas ūdensapgādes pakalpojumu tarifā

Ņemot vērā Sabiedrības panākto būtisko energoresursu izmaksu samazinājumu, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai tika iesniegts jauns ūdenssaimniecības tarifu projekts, kas paredz tarifu samazinājumu par 8 centiem kubikmetrā. Pašlaik tas tiek izskatīts un apstiprināšanas gadījumā stāsies spēkā 01.06.2023. Plānots, ka ūdensapgādes un kanalizācijas tarifs no 01.06.2023. būs 2,33 EUR par kubikmetru pašlaik spēkā esošo 2,41 EUR par kubikmetru (bez PVN) vietā. Ar pievienotās vērtības nodokli tarifs būtu 2,82 EUR par kubikmetru (pašlaik 2,92 EUR), kas veido samazinājumu 3,5% apmērā.

Par ūdensapgādes pakalpojumiem plānots noteikt tarifu 1,24 EUR par kubikmetru apmērā (bez PVN), bet par kanalizācijas pakalpojumiem – 1,09 EUR par kubikmetru (bez PVN) apmērā, šobrīd spēkā esošo attiecīgi 1,20 un 1,21 EUR par kubikmetru (bez PVN) vietā.

4.2. Priekšlikums ūdenssaimniecības tarifu noteikšanas metodikas pārskatīšanai

Sabiedrība ir informējusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju par Sabiedrības sagatavotajiem priekšlikumiem Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā un Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikā, lai ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķinā tiktu iekļauta pamatota ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras vērtība un ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksas, kas nodrošinātu sabalansētu rentabilitāti un ūdenssaimniecības infrastruktūras atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī ilgtspēju.

Ja tiek saglabāta līdzšinējā metodikā iekļautā pieeja, ir secināms, ka esošā metodika nenodrošina sabalansētu rentabilitāti un ūdenssaimniecības infrastruktūras ilgtspēju, nesasniedz likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 1.pantā noteikto mērķi *nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību, kā arī neatbilst minētā likuma 20.pantam, kas nosaka, ka tarifi nosakāmi tādā apmērā, lai lietotāju izdarītie tarifu maksājumi segtu ekonomiski pamatotas sabiedrisko pakalpojumu izmaksas un nodrošinātu sabiedrisko pakalpojumu rentabilitāti.*

Iepriekš minētā situācija veicina risku, ka ilgtermiņā netiks nodrošinātas Eiropas Savienības normatīvo aktu prasības ūdenssaimniecības jomā. Sabiedrība jau īstermiņā sasniegs aizņemšanās kapacitāti un Sabiedrībai faktiski nebūs finansējuma ūdenssaimniecības infrastruktūras aktīvu atjaunošanai. Sabiedrība ierosina veikt grozījumus Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā un Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikā, un ir iesniegusi pamatotus priekšlikumus, kas attiecas uz regulējamo aktīvu bāzi, aktīvu vērtību un procentu maksājumiem.

4.3. Līdzfinansējums iedzīvotājiem KF projektos

Rīgas dome ar 22.03.2023. lēmumu atbalstījusi grozījumus Rīgas domes 22.09.2021. saistošajos noteikumos Nr. 93 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma projektēšanai ES KF fonda līdzfinansēto projektu "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5. kārtā" un "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6. kārtā" ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai", ar

kuriem palielināts līdzfinansējums projektēšanai tām māsājaimniecībām, kuras bűvēs pieslęgumu pilsętas kanalizācijai. Pagarināts arī termiņš šī līdzfinansējuma saņemšanai, lai kompensētu ar pieslęgumu projektēšanu saistīto cenu pieaugumu un termiņš līguma slęģšanai par pieslęguma projektēšanu.

4.4. Brīvkranu programma pilsętvīdē

Ar Rīgas domes 22.03.2023. lēmumu Nr.2363 "Par grozījumiem Rīgas domes 10.07.2019. lēmumā Nr.2446 "Par līguma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu noslęģšanu ar SIA "Rīgas ūdens"" un grozījumiem Rīgas valstspilsętas pašvaldības un SIA "Rīgas ūdens" 24.07.2019. līgumā par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu Nr.RD–19–756/lī" veikti grozījumi Līgumā, paredzot uzdot uzņēmumam jaunu brīvkranu izbűvi, paplašinot to pieejamību pilsętvīdē. 2023.gadā Rīgā plānots ierīkot desmit jaunus brīvkranus, kā arī uzsākt apsaimniekot septiņus Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta un Satiksmes departamenta īpašumā esošos brīvkranus, kuri tika ierīkoti 2022.gadā.

4.5. Pierīgas pašvaldību notekűdeņu aglomerācijās attīstība

Sabiedrība vīdēja termiņa darbības stratēģijā 2022. – 2024.gadam ir plānojusi vairākas rīcības un investīciju projektus, kuri nākotnē bűtiski ietekmēs arī Pierīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājus. Saskaņā ar VARAM Notekűdeņu apsaimniekošanas investīciju plānu 2021. – 2027.gadam, Pierīgas pašvaldību notekűdeņu aglomerācijās ir plānoti centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas paplašināšanas darbi un pieslędzamo iedzīvotāju skaita pieaugums. Tā kā jau šobrīd nav iespējams palielināt uz Rīgas centralizēto kanalizācijas sistēmu, t.sk. uz BASD, novadīto notekűdeņu apjomu piesārņojošo vielu slodžu limita dēļ, ir nepieciešams plānot notekűdeņu BASD jaudas palielināšanu, bet tam ir nepieciešama skaidra katras Rīgas pilsętai pieguļošo teritoriju pašvaldību ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstība un Rīgas – Pierīgas vienotās notekűdeņu aglomerācijas robežu noteikšana.

Tā kā Pierīgas pašvaldības pamatā var nodrošināt centralizētos ūdensapgādes pakalpojumus ar saviem resursiem, Rīgas ūdens sadarbībā ar Rīgas un Pierīgas pašvaldību apvienību "Rīgas metropole" 2020. – 2021.gadā veica Pierīgas pašvaldību un to komercsabiedrību aptauju par Pierīgas novadu centralizētās kanalizācijas sistēmas ilgtermiņa attīstības plāniem attiecībā uz Rīgas centralizētas kanalizācijas sistēmas izmantošanu. 2022.gadā turpinājās informācijas apmaiņa. Pierīgas pašvaldību viedokļi ir sekojoši:

- ◆ konceptuāli Mārupes, Babītes, Œekavas un Garkalnes pagasti un Jűrmala ilgtermiņā vēlas novadīt notekűdeņus uz Rīgu, arī no teritorijām, kurās šobrīd vēl nav attīstīti centralizētie kanalizācijas tīkli. Œekavas pagastam 2001.gadā ir izstrādāts tehniski ekonomiskais pamatojums (TEP), Mārupes pagasts un Babītes pagasts plānoja TEP izstrādi 2022.gadā;
- ◆ Stopiņu pagasts notekűdeņus no Dreiliņu ciema vēlas novadīt uz Rīgu, savukārt Rumbulas ciema ūdenssaimniecības sistēmas attīstības izvērtēšanai 2021.gadā plānoja uzsākt TEP izstrādi;
- ◆ Ādažu novads neplāno novadīt notekűdeņus uz Rīgas notekűdeņu attīrīšanas iekārtām Ādažu novads neplāno novadīt notekűdeņus uz Rīgas notekűdeņu attīrīšanas iekārtām (izņemot atsevišķus nekustamo īpašumus, kas novada notekűdeņus SIA "Garkalnes ūdens" sistēmā, kas pieslęgta Rīgas centralizētajiem tīkliem).

Pierīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāju vēlmju īstenošanai ir nepieciešams noteikt Pierīgas teritoriju kanalizācijas sistēmas ilgtermiņa attīstības robežas, notekűdeņu daudzumu un piesārņojuma slodzes, izstrādājot tehniski ekonomiskos pamatojumus. Daļu darbu īstēnos VARAM, 2021.gadā uzsāka TEP izstrāde Ropažu novada Garkalnes pagasta Langstiņi – Bergī – Upesciems – Sunīši – Amatnieki ciemiem un Garkalnes ciemam, Rīgas Dārziņu apkaimei, u.c. potenciālajām aglomerācijām ar CE>2000, kuru

izstrāde 2022.gadā vēl nav pabeigta. Vienotai Rīgas–Pierīgas teritoriju notekūdeņu aglomerācijas ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstībai būtu jāizstrādā tehniski ekonomisko pamatojumu.

Realizējot Rīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības paplašināšanu un centralizētai kanalizācijas sistēmai pieslēdzot papildus iedzīvotāju nekustamos īpašumus, palielināsies novadīto notekūdeņu daudzums, kā arī Pierīgas pašvaldībām, vēloties paplašināt kanalizācijas tīklus savās teritorijās, prognozējams, ka notekūdeņu pietece uz BASD nākotnē palielināsies.

Tā kā šobrīd nav skaidras visu Pierīgas pašvaldību ilgtermiņa notekūdeņu aglomerācijas robežas un precīzi prognozēti notekūdeņu apjomi, ir nepieciešams ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstības novērtējums Pierīgas pašvaldībās. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija plāno izvērtēt iespēju piesaistīt līdzekļus Rīgas un Pierīgas vienotās notekūdeņu aglomerācijas tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei un notekūdeņu aglomerācijas robežu noteikšanai, ko būs nepieciešams ievērtēt BASD paplašināšanas projektā.

4.6. Līdzdalība ūdenssaimniecības nozares politikas veidošanā

Rīgas ūdens kā Latvijā lielākais ūdenssaimniecības uzņēmums aktīvi iesaistās ūdenssaimniecības problemātisko jautājumu risināšanā (kā Latvijas ūdenssaimniecības un kanalizācijas uzņēmumu asociācijas biedrs), kā arī sniedz priekšlikumus nozares politikas veidošanā, strādājot darba grupās. 2023.gada janvārī Rīgas ūdens sniedza viedokli par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un padomes direktīvai par komunālo notekūdeņu attīrīšanu.

Valdes loceklis

Normunds Zvaunis